

er kommunalbestyrelsen, der afgør, hvor mange valgborde, stemmerum og stemmekasser der skal være på de enkelte afstemningssteder ud fra tidligere valg og afstemninger. Udvalget finder imidlertid anledning til at bemærke, at antallet af vælgere pr. bord (valgbog) på over 1.500 normalt kan medføre kødannelse på visse tidspunkter under afstemningsforløbet og derfor bør undgås.

19) Henrik Larsen, København, klager over afviklingen af folkeafstemningen på Højdevangens Skole. Klageren oplyser, at han oplevede, at de tilfornordnede vælgere delte blyanter ud blandt vælgerne og opfordrede disse til at afgive stemme uden for stemmerummene på grund af kødannelse. Senere på afstemningsaftenen, da hans søn skulle afgive stemme samme sted, hang der i stedet en blyant ved valgbord 6, og denne blev ligeledes benyttet til stemmeafgivning uden for stemmerummene.

Københavns Kommune oplyser, at hverken formanden for valgstyrene eller valgsekretæren har hørt om de forhold, der beskrives af vælgeren, men en af de øvrige valgstyrelere har efterfølgende bekræftet, at vælgere, der stod i kø foran stemmerummene – efter egen anmodning – fik lejlighed til at afgive stemme uden for stemmerummene. Kommunen anfører, at såvel formanden for valgstyrene som valgsekretæren finder fremgangsmåden helt uacceptabel. Alle valgstyrelere på afstemningsstedet er erfarne og kender reglerne for afholdelse af valg, hvorfor fremgangsmåden kun kan forklares med, at kødannelserne i forbindelse med de to samtidige afstemninger var større end ved tidligere afstemninger.

Indenrigsministeriet anfører, at der ikke i folketingsvalgloven er hjemmel til at give adgang til at foretage stemmeafgivning uden for stemmerummet som følge af kødannelser ved stemmerummet. Udtalelsen fra Københavns Kommune giver i øvrigt ikke Indenrigsministeriet anledning til bemærkninger.

Udvalget finder det kritisabelt, at vælgerne fik lejlighed til at afgive stemme uden for stemmerummene.

20) Ib Kristensen, København, klager over afviklingen af folkeafstemningen på Nyboder Skole. Det blev ikke tilstrækkelig tydeligt indprentet den enkelte vælger, inden vedkommende gik ind i stemmerummet, om stemmerummet vedrørte den landsdækkende afstemning om

Danmarks deltagelse i den fælles valuta eller den vejledende afstemning om bydelsstyre. Der var derfor en risiko for, at vælgere er kommet til at stemme forkert,

Københavns Kommune oplyser, at afstemningerne blev afholdt i hver sin gymnastiksal med meget klar skiltning til hvert stemmelokale, og at der ligeledes var ophængt vejledninger i stemmerum og stemmelokaler. Det oplyses samtidig, at man på det pågældende afstemningssted havde ombyttet stemmesedlerne til de to afstemninger. Bortset fra farven var stemmesedlerne dog ens, idet begge sæt stemmesedler var udarbejdet efter bekendtgørelsen om stemmesedler til brug for folkeafstemninger.

Indenrigsministeriet oplyser, at der i overensstemmelse med gældende retsopfattelse og praksis kan afholdes en kommunal afstemning samme dag og på samme afstemningssteder som en folkeafstemning eller et valg. Forudsætningen herfor er, at de to afstemninger foregår adskilt, og at den kommunale afstemning i øvrigt tilrettelægges på en sådan måde, at den kommunale afstemning ikke kan virke forstyrrende på gennemførelsen af folkeafstemningen eller valget.

Udvalget skal henvise til udvalgets bemærkninger til den under 18) anførte sag.

21) Gerner Jacobsen, Valby, klager over afviklingen af folkeafstemningen på Álholm Skole, idet han kunne konstatere, at der var mindst to stemmerum, hvori der ikke som foreskrevet i folketingsvalgloven var opsat vejledning om afstemningen. Der var kun opsat to plakater herom i stemmelokalet som vejledning til de mange hundrede vælgere.

Københavns Kommune anfører, at det er valgstyrenes opfattelse, at der var opsat det antal vejledninger, som valgloven kræver. Samtlige afstemningssteder fik et stort antal vejledninger, og disse blev opsat i stemmerummene. På enkelte afstemningssteder manglede dog vejledninger i nogle stemmerum. Om årsagen til den kortvarige mangel på vejledninger har afstemningsstederne oplyst, at nogle vælgere fjernede disse fra stemmerummene, eller at de var blevet påtegnet, således at de måtte erstattes.

Udtalelsen fra Københavns Kommune giver ikke Indenrigsministeriet anledning til bemærkninger.

Udvalget har taget til efterretning, at valgstyrene, så snart de erkendte, at der manglede opslag, fik disse opsat.